

Врз основа на член 10 од Законот за квалитет на амбиентниот воздух (“Службен весник на РМ” бр. 67/04) и член 36, став 2 од Законот за Владата на Република Македонија (“Службен весник на РМ” бр. 59/00 и 12/03), Владата на Република Македонија, на седницата одржана на 22.06.2005 година, донесе

УРЕДБА

ЗА ГРАНИЧНИ ВРЕДНОСТИ ЗА НИВОА И ВИДОВИ НА ЗАГАДУВАЧКИ СУПСТАНЦИИ ВО АМБИЕНТНИОТ ВОЗДУХ И ПРАГОВИ НА АЛАРМИРАЊЕ, РОКОВИ ЗА ПОСТИГНУВАЊЕ НА ГРАНИЧНИТЕ ВРЕДНОСТИ, МАРГИНИ НА ТОЛЕРАНЦИЈА ЗА ГРАНИЧНА ВРЕДНОСТ, ЦЕЛНИ ВРЕДНОСТИ И ДОЛГОРОЧНИ ЦЕЛИ

Член 1

Со оваа уредба се пропишуваат гранични вредности за нивоата и видовите на загадувачки супстанции во амбиентниот воздух и прагови на алармирање, рокови за постигнување на граничните вредности, маргини на толеранција за гранична вредност, целни вредности и долгорочни цели за озон.

Член 2

Одредени изрази употребени во оваа уредба го имаат следното значење:

1. Долгорочни цели за озон се: нивоа на концентрации на озон во амбиентниот воздух под кои, во согласност со современите научни постигнувања, директните неповолни ефекти врз човековото здравје и/или животната средина во целина се малку веројатни и кои треба долгорочно да се постигнат, колку што е можно поблиску, за да се постигне ефективна заштита на човековото здравје и на животната средина.

2. Целни вредности за озон се: нивоа на концентрации на озонот во амбиентниот воздух кои што се фиксирани со цел да се избегнат повеќе долгорочни штетни ефекти врз човековото здравје и/или животната средина како целина, а кои што треба да се постигнат во определен период.

3. Азотни оксиди се: збир на азотен оксид и азот диоксид дадени во милијардити делови и изразени како азот диоксид во микрограми на кубен метар.

4. Суспендирани честички со големина од десет микрометри (PM_{10}) се: честички кои што поминуваат низ отвор што селектира по големина со 50% губење на ефикасноста при аеродинамичен дијаметар со големина од десет микрометри ($10\mu m$).

5. Праг за предупредување за озон е: ниво над кое постои ризик за човековото здравје, за посебно осетливи делови од населението, како резултат од краткотрајна изложеност и за кое се неопходни ажурирани информации.

6. Рок е: временски период кој е предвиден за претставување на вредностите на прагот, а во текот на кој се мери загадувачката супстанција во воздухот.

Член 3

Одредбите од ова уредба се применуваат при:

1. Оценување на квалитетот на амбиентниот воздух и утврдување на зони и агломерации за територијата на Република Македонија во смисла на член 18 и 22 од Законот за квалитет на амбиентниот воздух.

2. Оценување на квалитетот на амбиентниот воздух и воспоставување на мрежи за мониторинг и мерење на квалитетот на амбиентниот воздух во смисла на член 21 од Законот за квалитет на амбиентниот воздух.

3. Следење на квалитетот на амбиентниот воздух со државната мрежа за мониторинг на квалитетот на амбиентниот воздух, како и со локалните мрежи.

4. Мерење на квалитетот на амбиентниот воздух во мерните станци и мерните места кои што не се вклучени во државната мрежа, а се управувани од страна на акредитирани правни лица, општините и градот Скопје со цел да се следи влијанието на загадувањето на амбиентниот воздух врз здравјето на луѓето и животната средина.

5. Планирање и заштита на квалитетот на амбиентниот воздух.
6. Други случаи определени со закон.

1. Гранични вредности за нивоа на концентрации на сулфур двооксид во амбиентниот воздух и праг на алармирање, рокови за постигнување на граничните вредности и маргини на толеранција

Член 4

Гранични вредности за нивоа на концентрации на сулфур диоксид во амбиентниот воздух, рокови за постигнување на граничните вредности и маргини на толеранција се дадени во Прилог 1 поглавје А точка 1.

Прилогот 1 е даден во прилог на оваа уредба и е нејзин составен дел.

Член 5

Праг на алармирање за сулфур двооксид во амбиентниот воздух е даден во Прилог 1 поглавје Ц точка 1.

2. Гранични вредности за нивоа на концентрации на азот двооксид и азотни оксиди во амбиентниот воздух и прагови на алармирање, рокови за постигнување на граничните вредности и маргини на толеранција

Член 6

Гранични вредности за нивоа на концентрациите на азот двооксид и азотни оксиди во амбиентниот воздух, рокови за постигнување на граничните вредности и маргини на толеранција се дадени во Прилог 1 поглавје А точка 2.

Член 7

Праг на алармирање за азот двооксид во амбиентниот воздух е даден во Прилог 1 поглавје Ц точка 2.

3. Гранични вредности за нивоа на концентрации на суспендирани честички со големина од 10 микрометри (PM_{10}) во амбиентниот воздух, рокови за постигнување на граничните вредности и маргини на толеранција

Член 8

Гранични вредности за нивоа на концентрации на суспендирани честички со големина од 10 микрометри (PM_{10}) во амбиентниот воздух, рокови за постигнување на граничните вредности и маргини на толеранција се дадени во Прилог 1 поглавје А точка 3.

4. Гранични вредности за нивоа на концентрации на олово во амбиентниот воздух, рокови за постигнување на граничните вредности и маргини на толеранција

Член 9

Гранични вредности за нивоа на концентрации на оловото во амбиентниот воздух, крајните рокови за постигнување на граничните вредности и маргини на толеранција се дадени во Прилог 1 поглавје А точка 4.

5. Гранични вредности за нивоа на концентрации на бензин во амбиентниот воздух, рокови за постигнување на граничните вредности и маргини на толеранција

Член 10

Гранични вредности за нивоа на концентрации на бензин во амбиентниот воздух, рокови за постигнување на граничните вредности и маргини на толеранција се дадени во Прилог 1 поглавје А точка 5.

6. Гранични вредности за нивоа на концентрации на јаглерод моноксид во амбиентниот воздух, рокови за постигнување на граничните вредности и маргини на толеранција

Член 11

Гранични вредности за нивоа на концентрации на јаглерод моноксид во амбиентниот воздух, рокови за постигнување на граничните вредности и маргини на толеранција се дадени во Прилог 1 поглавје А точка 6.

7. Целни вредности и долгорочни цели, праг на предупредување и праг на алармирање за озонот во амбиентниот воздух

Член 12

Целни вредности за 2010 година, за нивоа на концентрации на озон во амбиентниот воздух се дадени во Прилог 1 поглавје Б точка 1.

Долгорочни цели за озон во амбиентниот воздух се дадени во Прилог 1 поглавје Б точка 2.

Член 13

Праг на предупредување и праг на алармирање за озон во амбиентниот воздух е даден во Прилог 1 поглавје Ц точка 3.

Член 14

Гранични вредности за нивоа на концентрации на пооделните загадувачки супстанции дадени со оваа уредба се изразени во микрограми на метар кубен ($\mu\text{g}/\text{m}^3$) и за јаглерод моноксид во милиграми на метар кубен (mg/m^3).

Член 15

Волуменот се изразува во стандардни услови на температура од 293^0K и притисок од 101,3 kPa.

Член 16

Оваа уредба влегува во сила со денот на објавувањето во “Службен весник на Република Македонија”, а ќе се применува од 1.01.2007 година.

Бр. 19-2361/1
22 јуни 2005 година
Скопје

Претседател на Владата
на Република Македонија,
д-р **Владо Бучковски**, с.р.

Прилог 1

А. Гранични вредности за ниво на концентрации, маргини на толеранција и рокови за постигнување на граничните вредности.

1. Сулфур двооксид

	Период за пресметување на просекот	Гранична вредност	Маргина на толеранција	Датум до кога треба да се достигне граничната вредност
1.Едночасовна гранична вредност за заштита на човековото здравје	1 час	350 $\mu\text{g}/\text{m}^3$, не смее да биде надмината повеќе од 24 пати во текот на една календарска година	150 $\mu\text{g}/\text{m}^3$ (43%) при денот на отпочнување на примената на оваа Уредба, со намалување натаму на секои 12 месеци во еднакви годишни проценти, за да достигне 0% до 1-ви јануари 2012 година	1- ви јануари 2012 година
2.Дневна гранична вредност за заштита на човековото здравје	24 часа	125 $\mu\text{g}/\text{m}^3$ не смее да биде надмината повеќе од 3 пати во текот на една календарска	Нема	1- ви јануари 2012 година

		година		
3.Гранична вредност за заштита на екосистеми	Календарската година и зима (1 октомври - 31 март)	20 $\mu\text{g}/\text{m}^3$	Нема	1-ви јануари 2012 година

2. Азот двооксид и азотни оксиди

	Период за пресметување на просекот	Гранична вредност	Маргина на толеранција	Датум до кога треба да се достигне граничната вредност
1.Едночасовна гранична вредност за заштита на човековото здравје	1 час	200 $\mu\text{g}/\text{m}^3$ NO_2 , не смее да биде надмината повеќе од 18 пати во текот на една календарска година	100 $\mu\text{g}/\text{m}^3$ (50%) при денот на отпочнување на примената на оваа Уредба, со намалување натаму на секои 12 месеци во еднакви годишни проценти, за да достигне 0% до 1-ви јануари 2012 година	1-ви јануари 2012 година
2. Годишна гранична вредност за заштита на човековото здравје	Календарска година	40 $\mu\text{g}/\text{m}^3$ NO_2	20 $\mu\text{g}/\text{m}^3$ (50%) при денот на отпочнување на примената на оваа Уредба, со намалување натаму на секои 12	1-ви јануари 2012 година

			месеци, во еднакви годишни проценти, за да достигне 0% до 1-ви јануари 2012 година	
3. Годишна гранична вредност за заштита на вегетацијата	Календарска година	30 $\mu\text{g}/\text{m}^3$ NO_x	Нема	1-ви јануари 2012 година

3. Суспендирани честички со големина од десет микрометри (PM_{10})

	Период за пресметување на просекот	Гранична вредност	Маргина на толеранција	Датум до кога треба да се достигне граничната вредност
Фаза 1				
1. 24-часовна гранична вредност за заштита на човековото здравје	24 часа	50 $\mu\text{g}/\text{m}^3$ PM_{10} не смее да биде надмината повеќе од 35 пати во текот на една календарска година	25 $\mu\text{g}/\text{m}^3$ (50%) при денот на отпочнување на примената на оваа Уредба, со намалување натаму на секои 12 месеци во еднакви годишни проценти, за да достигне 0% до 1-ви јануари 2012 година	1-ви јануари 2012 година
2. Годишна гранична вредност за заштита на човековото здравје	Календарска година	40 $\mu\text{g}/\text{m}^3$ PM_{10}	20 $\mu\text{g}/\text{m}^3$ (50%) при денот на отпочнување на примената на оваа Уредба, со намалување натаму на секои 12 месеци во	1-ви јануари 2012 година

			еднакви годишни проценти, за да достигне 0% до 1-ви јануари 2012 година	
Фаза 2 ¹				
1. 24-часовна гранична вредност за заштита на човековото здравје	24 часа	50 µg/m ³ PM ₁₀ не смее да биде надмината повеќе од 7 пати во текот на една календарска година	Да се изведе од податоците и да биде еквивалентна на граничната вредност во Фаза 1	1-ви јануари 2012 година
2. Годишна гранична вредност за заштита на човековото здравје	Календарска година	20 µg/m ³ PM ₁₀	10 µg/m ³ (50%) на 1-ви јануари 2010 година, со намалување на секои 12 месеци во еднакви годишени проценти, за да достигне 0% до 1-ви јануари 2012 година	1-ви јануари 2012 година

¹ Индикативните гранични вредности треба да се ревидираат во контекст на дополнителните информации за ефектите врз здравјето и животната средина, техничката изводливост и искуството од примената на граничните вредности во Фаза 1.

4. Олово

	Период за пресметување на просекот	Гранична вредност	Маргина на толеранција	Датум до кога треба да се достигне граничната вредност
Годишна гранична вредност за заштита на	Календарска година	0,5 µg/m ³	0,5 µg/m ³ (100%) при денот на отпочнување на примената на	1-ви јануари 2012 година во непосредна близина на

човековото здравје			оваа Уредба, со намалување натаму на секои 12 месеци во еднакви годишни проценти, за да достигне 0% до 1-ви јануари 2012 година, како и во непосредна близина на специфични индустриски извори лоцирани на места загадени од индустриски активности.	специфични индустриски извори лоцирани на места загадени од индустриски активности.
--------------------	--	--	--	---

5. Бензен

	Период за пресметување на просекот	Гранична вредност	Маргина на толеранција	Датум до кога треба да се достигне граничната вредност
Гранична вредност за заштита на човековото здравје	Календарска година	5 $\mu\text{g}/\text{m}^3$	5 $\mu\text{g}/\text{m}^3$ (100%) при денот на отпочнување на примената на оваа Уредба, со намалување натаму на секои 12 месеци во еднакви годишни проценти, за да достигне 0% до 1-ви јануари 2012 година	1-ви јануари 2012 година

6. Јаглерод моноксид

	Период за пресметување на просекот	Гранична вредност	Маргина на толеранција	Датум до кога треба да се достигне граничната вредност
Гранична вредност за заштита на човековото здравје	Максимална дневна осумчасовна средна концентрација	10 mg/m ³	6 mg/m ³ (60%) при денот на отпочнување на примената на оваа Уредба, со намалување натаму на секои 12 месеци во еднакви годишни проценти, за да достигне 0% до 1-ви јануари 2012 година	1-ви јануари 2012 година

Максималната дневна осумчасовна средна вредност на концентрација ќе се избере со испитувањето на осумчасовни тековни средни вредности, пресметани од часовните податоци и ажурирани на секој час.

Секоја вака пресметана осумчасовна средна вредност ќе биде назначена на ден во кој таа завршува, односно првиот период на пресметката за секој ден ќе биде периодот од 17,00 часот од претходниот ден до 01,00 часот наредниот ден, а последниот период на пресметка за секој ден ќе биде периодот од 16,00 часот до 24,00 часот тој ден.

Б. Целни вредности и долгорочни цели за озон

АОТ40 изразен во ($\mu\text{g}/\text{m}^3 \times \text{часови}$) значи збирот од разликите меѓу часовните концентрации поголеми од $80 \mu\text{g}/\text{m}^3$ (= 40-ти делови од милијардата) и $80 \mu\text{g}/\text{m}^3$ во текот на анализираниот период, со примена на едночасовни вредности измерени секој ден меѓу 8,00 часот наутро и 20,00 часот навечер според Средноевропско време.

Со цел да бидат валидни, годишните податоци за надминувањата кои се користат за проверка на сообразноста со целните вредности и со

долгорочните цели дадени подолу, мора да ги задоволуваат критериумите за собирање на податоците и пресметување на статистичките параметри.

1. Целни вредности за озон

	Параметар	Целна вредност за 2010 ^(a)
1. Целна вредност за заштита на човековото здравје	Максимална дневна осумчасовна средна вредност на концентрација ^(b)	120 $\mu\text{g}/\text{m}^3$, не смее да биде надмината во повеќе од 25 денови во календарската година со средна вредност измерена за период од три години ^(u)
2. Целна вредност за заштита на вегетацијата	АОТ40, пресметана од едночасовни вредности од 1-ви Мај до 31-ви Јули.	18000 $\mu\text{g}/\text{m}^3\text{h}$ пресметана средна вредност за период од пет години ^(u)

^(a) Сообразноста со целните вредности за озонот почнува од 2010 година, односно, оваа година ќе биде првата година за којашто ќе се применуваат податоците во пресметувањето на сообразноста во периодот од следните три или пет години.

^(b) Максималната дневна осумчасовна средна вредност на концентрацијата ќе се избира со испитување на тековните осумчасовни средни вредности, пресметани од часовните податоци кои се ажурираат секој час.

Секој осумчасовна средна вредност пресметана на овој начин ќе биде назначена на денот во кој што завршува, односно, првиот период за пресметување за секој ден ќе биде периодот од 17,00 часот претходниот ден до 01,00 часот наредниот ден, додека последниот период на пресметување за секој ден ќе биде периодот од 16,00 часот до 24,00 часот тој ден.

^(u) Доколку тригодишните или петгодишните средни вредности не можат да се утврдат на основа на комплетните последователни годишни податоци, минималните годишни податоци потребни за проверка на сообразноста со целните вредности ќе бидат следните податоци:

- за целната вредност за заштита на човековото здравје се валидни податоци за една година
- за целната вредност за заштита на вегетацијата се валидни податоци за три години

2. Долгорочни цели за озон

	Параметер	Долгорочна цел
Долгорочна цел за заштита на човековото здравје	Максимална дневна осумчасовна средна вредност на концентрација во текот на календарската година	120 $\mu\text{g}/\text{m}^3$
Долгорочна цел за заштита на вегетацијата	АОТ40, пресметана од едночасовните вредности од мај до јули	6000 $\mu\text{g}/\text{m}^3 \text{ h}$

Ц. Прагови на алармирање

1. Сулфур двооксид

500 $\mu\text{g}/\text{m}^3$ измерени во текот на три последователни часови на локации репрезент на квалитетот на амбиентниот воздухот на најмалку 100 km^2 или цела зона или агломерација, во зависност која од нив е помала.

2. Азот двооксид

400 $\mu\text{g}/\text{m}^3$ измерени во текот на три последователни часови на локации репрезенти на квалитетот на амбиентниот воздухот на најмалку 100 km^2 или цела зона или агломерација, во зависност која од нив е помала.

3. Праг за алармирање и праг за предупредување за озон

	Параметар	Праг
Праг за предупредување	едночасовна средна вредност	180 $\mu\text{g}/\text{m}^3$
Праг за алармирање	едночасовна средна вредност	240 $\mu\text{g}/\text{m}^3$

Надминувањето на прагот на алармирање треба да се измери или предвиди во текот на три последователни часа дневно, за периодот во кој се следи концентрацијата на озонот.